

อนามัยเจริญพันธุ์

สรุป

- บทนี้รายงานผลการสำรวจด้านอนามัยเจริญพันธุ์
- สตรีไทยเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์เร็วขึ้น โดยอายุเฉลี่ยเมื่อมีประจำเดือนครั้งแรกลดลงในกลุ่มอายุน้อย เช่นกลุ่มอายุ 15-29 ปี เริ่มมีประจำเดือนครั้งแรกเมื่ออายุเฉลี่ย 13.2 ปี ในขณะที่กลุ่ม 30-44 และ 45-59 ปีเริ่มเมื่ออายุเฉลี่ย 14.1 ปี และ 14.8 ปีตามลำดับ
- ร้อยละ 10.5 ของสตรีวัย 15-19 ปี เคยตั้งครรภ์ และในจำนวนนี้ร้อยละ 84.8 เคยคลอดบุตร
- การตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียของสตรีวัยเจริญพันธุ์พบว่า ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 8 ของหญิงที่ฝากครรภ์ได้รับการตรวจคัดกรองโรคธาลัสซีเมีย และกลุ่มอายุที่ได้รับการคัดกรองสูงสุดคือ 15-29 ปี (ร้อยละ 36.2) และผลการตรวจโดยรวมพบการเป็นพาหะร้อยละ 12.5
- ใน 5 ปีที่ผ่านมา สตรีร้อยละ 4.4 เคยมีการแท้งลูก กลุ่มอายุ 15-29 ปี มีร้อยละของการแท้งลูกสูงสุดร้อยละ 11.2 และสาเหตุส่วนใหญ่(ร้อยละ 74.0) เป็นการแท้งตามธรรมชาติ รองลงมาคือทำแท้งโดยเหตุผลทางการแพทย์ร้อยละ 16.9 และเพราะไม่พร้อมมีบุตรร้อยละ 8.1
- การคุมกำเนิดพบว่า มีอัตราการคุมกำเนิดร้อยละ 73 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการคุมกำเนิดสูงสุดถึงร้อยละ 74.9 เมื่อพิจารณาถึงวิธีการคุมกำเนิดพบว่า การทำหมันหญิงสูงสุดร้อยละ 56 รองลงมาเป็นยาเม็ดคุมกำเนิด ร้อยละ 31.5
- ในเรื่องของการมีบุตรยาก ร้อยละ 11 มีภาวะมีบุตรยากและมีร้อยละ 32.9 เท่านั้นที่เคยได้รับการรักษา
- การตรวจเช็คมะเร็งปากมดลูก พบว่าใน 2 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 42.5 ของสตรีอายุ 15-59 ปีได้รับการตรวจมะเร็งปากมดลูก โดยกลุ่มอายุ 30-44 ปีและ 45-59 ปีได้รับการตรวจร้อยละ 51.7 และ 49.2 ตามลำดับ
- การตรวจคัดกรองมะเร็งเต้านมด้วยโดยบุคลากรทางการแพทย์ใน 1 ปีที่ผ่านมา มีร้อยละ 17.9 โดยโดยกลุ่มอายุ 30-44 ปีและ 45-59 ปีได้รับการตรวจร้อยละ 20.2 และ 23.2 ตามลำดับ และกลุ่มอายุ 45-59 ได้รับการตรวจด้วยเครื่องแมมโมแกรม ร้อยละ 4.5
- เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจครั้งที่ 3 เมื่อปี 2547 พบว่าการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 32.4 ในปี 2547 เป็นร้อยละ 42.5 ในปี 2552
- การตรวจเต้านมด้วยตนเองของสตรีวัย 15-59 ปี เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 48.7 เป็นร้อยละ 60.7 ตามลำดับ
- การตรวจแมมโมแกรมในสตรีอายุ 40-59 ปี ใน 1 ปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.7 เป็นร้อยละ 3.9 ตามลำดับ

อนามัยเจริญพันธุ์

อนามัยเจริญพันธุ์ เป็นประเด็นทางสุขภาพที่สำคัญประเด็นหนึ่งในการสำรวจสุขภาพครั้งนี้ การรายงานการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 3 พ.ศ. 2546-2547 พบว่าสถานการณ์ของสถานะอนามัยเจริญพันธุ์มีการเปลี่ยนแปลงคือ การเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ของสตรีเร็วขึ้น โดยอายุเมื่อเริ่มมีประจำเดือนลดลง การมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น โดยพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ยังไม่ดีพอ อย่างไรก็ตาม ความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิดอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนการตั้งครรภ์และการแท้งพบว่าประมาณ 1 ใน 4 ของการตั้งครรภ์ จะสิ้นสุดด้วยการแท้ง ในเรื่องของมะเร็งในอวัยวะสืบพันธุ์ พบว่ามะเร็งปากมดลูกและมะเร็งเต้านมยังเป็นปัญหาที่สำคัญของอนามัยเจริญพันธุ์ในสตรี โดยเฉพาะในชนบทที่มะเร็งปากมดลูกยังพบมากที่สุด ดังนั้น ในการสำรวจสุขภาพในครั้งนี้ ยังคงติดตามประเด็นต่างๆ ที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่อง โดยประเด็นที่ทำการสำรวจในด้านอนามัยเจริญพันธุ์ประกอบด้วย

1. การมีประจำเดือนและการหมดประจำเดือน
2. การตั้งครรภ์และการคลอดบุตร
3. การแท้งลูก
4. การคุมกำเนิด
5. ภาวะการมีบุตรยาก
6. การตรวจคัดกรอง มะเร็งปากมดลูก และมะเร็งเต้านม

6.1 การมีประจำเดือนและการหมดประจำเดือน

จากการสำรวจพบว่า อายุเฉลี่ยการมีประจำเดือนครั้งแรกของสตรีไทยอายุ 15-29 ปี เท่ากับ 13.2 ปี อายุ 30-44 ปี เท่ากับ 14.4 ปี และอายุ 45-55 ปี เท่ากับ 15.2 ปี จะเห็นได้ว่าอายุเฉลี่ยของการมีประจำเดือนครั้งแรกของสตรีไทยลดลง แสดงว่าสตรีไทยในปัจจุบันเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์เร็วขึ้น เมื่อพิจารณาเป็นรายภาคพบว่า กรุงเทพมหานครมีอายุเฉลี่ยการมีประจำเดือนครั้งแรกต่ำสุดในทุกกลุ่มอายุ กล่าวคือ อายุ 15-29 ปี เท่ากับ 13 ปี อายุ 30-44 ปี เท่ากับ 13.9 ปี และอายุ 45-59 ปี เท่ากับ 14.6 ปี เมื่อพิจารณาตามเขตปกครองพบว่าสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลจะมีอายุเฉลี่ยเมื่อมีประจำเดือนครั้งแรกน้อยกว่าสตรีที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลในทุกกลุ่มอายุ (ตารางที่ 6.1.1)

ตารางที่ 6.1.1 อายุเฉลี่ยเมื่อมีประจำเดือนครั้งแรกในหญิงวัยเจริญพันธุ์ จำแนกตามกลุ่มอายุภาคและเขตการปกครอง

อายุ (ปี)	15-29			30-44			45-59		
	n	Mean	SD	n	mean	SD	n	mean	SD
เขต									
ในเขต	663	13.0	(2.2)	1,172	14.1	(2.4)	1,459	14.8	(2.6)
นอกเขต	622	13.3	(1.2)	1,010	14.6	(1.3)	924	15.4	(1.5)
ภาค									
เหนือ	265	13.3	(1.5)	463	14.3	(1.8)	562	15.1	(2.1)
กลาง	297	13.2	(1.5)	517	14.1	(1.7)	562	14.9	(1.9)
ตะวันออกเฉียงเหนือ	268	13.3	(1.3)	519	15.0	(1.3)	478	15.8	(1.5)
ใต้	338	13.1	(1.8)	429	14.0	(2.1)	383	15.1	(2.5)
กทม.	117	13.0	(1.9)	254	13.9	(2.0)	398	14.6	(2.2)
รวมทั้งประเทศ	1,285	13.2	(1.5)	2,182	14.4	(1.7)	2,383	15.2	(2.0)

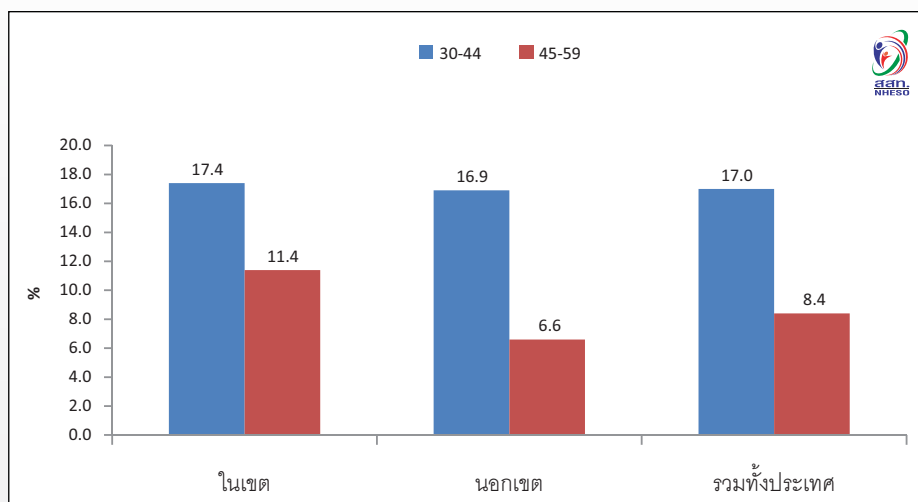
เมื่อพิจารณาถึงอายุเฉลี่ยเมื่อหมดประจำเดือน พบว่าอายุเฉลี่ยของสตรีเมื่อหมดประจำเดือนเท่ากับ 47.5 ปี โดยในเขตเทศบาลจะมีอายุเฉลี่ยเมื่อหมดประจำเดือนสูงกว่านอกเขตเทศบาล และภาคใต้จะมีอายุเฉลี่ยเมื่อหมดประจำเดือนสูงกว่าภาคอื่นๆ และกรุงเทพมหานคร รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 6.1.2

ตารางที่ 6.1.2 อายุเฉลี่ยเมื่อหมดประจำเดือน (เฉพาะผู้ที่หมดแล้ว) จำแนกตามกลุ่มอายุภาคและเขตการปกครอง

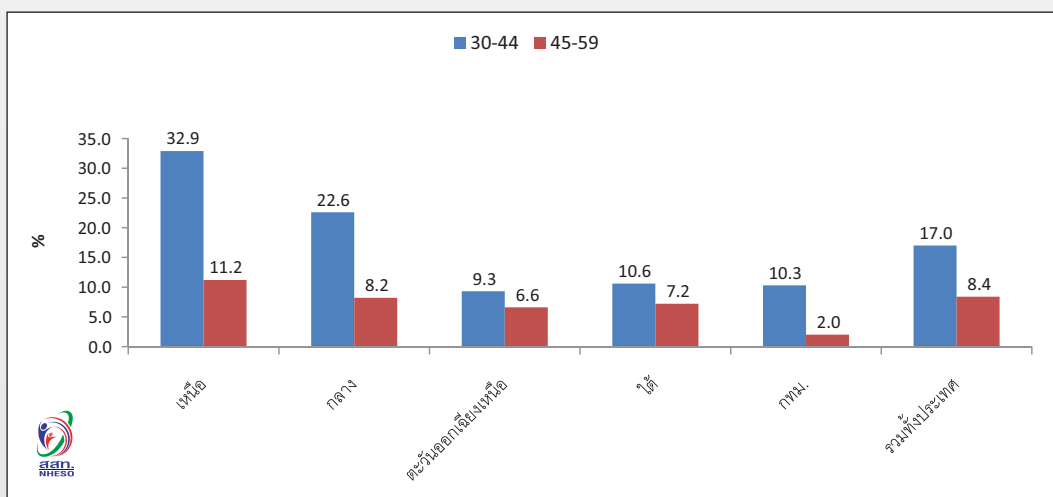
อายุ (ปี)	30-44			45-59		
	n	Mean	SD	n	mean	SD
เขต						
ในเขต	42	37.3	(6.5)	887	47.8	(6.5)
นอกเขต	40	35.5	(3.7)	545	47.4	(3.8)
ภาค						
เหนือ	18	33.9	(6.7)	340	47.5	(5.7)
กลาง	22	38.4	(3.8)	321	47.9	(3.9)
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22	35.2	(3.1)	274	47.0	(4.3)
ใต้	13	38.0	(5.6)	231	48.2	(5.6)
กทม.	7	34.1	(6.9)	266	47.7	(5.6)
รวมทั้งประเทศ	82	36.0	(4.7)	1,432	47.5	(4.9)

จากการสำรวจถึงภาวะการได้รับยาฮอร์โมนทดแทนภายหลังหมดประจำเดือนพบว่า มีเพียงร้อยละ 8.4 ในสตรีกลุ่มอายุ 45-59 ปี ที่ได้รับฮอร์โมนทดแทน เมื่อเปรียบเทียบกับสตรีกลุ่มอายุ 30-44 ปี ที่หมดประจำเดือน จะได้รับฮอร์โมนทดแทนสูงกว่าคือ ร้อยละ 17 เมื่อพิจารณาถึงพื้นที่ในเขตและนอกเขตเทศบาลพบว่า สตรีวัยหมดระดู ในเขตเทศบาลจะได้รับฮอร์โมนทดแทนมากกว่าสตรีที่อยู่นอกเขตเทศบาลทุกกลุ่มอายุ และสตรีในภาคเหนือจะได้รับฮอร์โมนทดแทนสูงกว่าทุกภาคและกรุงเทพฯ ในทุกกลุ่มอายุ (รูปที่ 6.1.1-6.1.2)

รูปที่ 6.1.1 ร้อยละการได้รับฮอร์โมนทดแทน หลังหมดประจำเดือนในสตรีที่หมดประจำเดือนแล้ว จำแนกตามกลุ่มอายุ และเขตปกครอง



รูปที่ 6.1.2 ร้อยละการได้รับฮอร์โมนทดแทน หลังหมดประจำเดือนในสตรีที่หมดประจำเดือนแล้ว จำแนกตามกลุ่มอายุและภาค



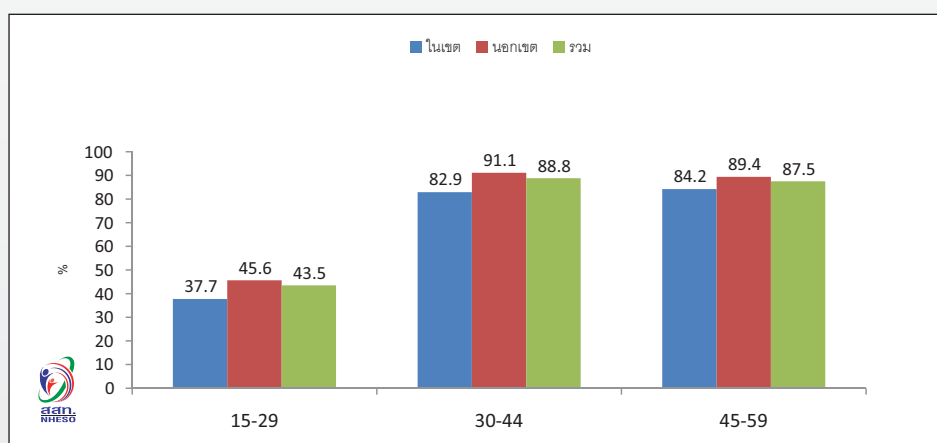
6.2 การตั้งครรภ์และการคลอดบุตร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สตรีวัยเจริญพันธุ์อายุ 15-59 ปีที่เคยตั้งครรภ์ทั่วประเทศ ร้อยละ 87.5 โดยพบว่านอกเขตเทศบาลมีการตั้งครรภ์สูงกว่าในเขตเทศบาล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสตรีวัยเจริญพันธุ์ที่เคยตั้งครรภ์สูงสุดของประเทศคือ ร้อยละ 92.3 และภาคใต้มีสตรีวัยเจริญพันธุ์ที่เคยตั้งครรภ์ต่ำสุดคือร้อยละ 47.5 รายละเอียดแสดงไว้ในรูปที่ 6.2.1-6.2.2

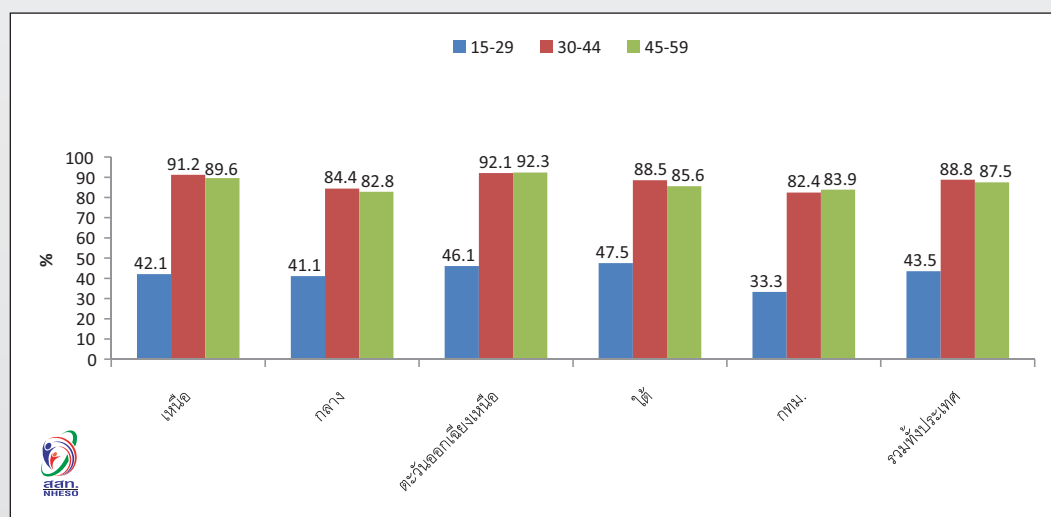
การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

พบว่าสตรีอายุ 15-19 ปี ร้อยละ 10.5 เคยตั้งครรภ์ ในจำนวนนี้ร้อยละ 84.8 เคยคลอดบุตร

รูปที่ 6.2.1 ร้อยละของสตรีวัยเจริญพันธุ์ที่เคยตั้งครรภ์ จำแนกตามกลุ่มอายุและเขตปกครอง

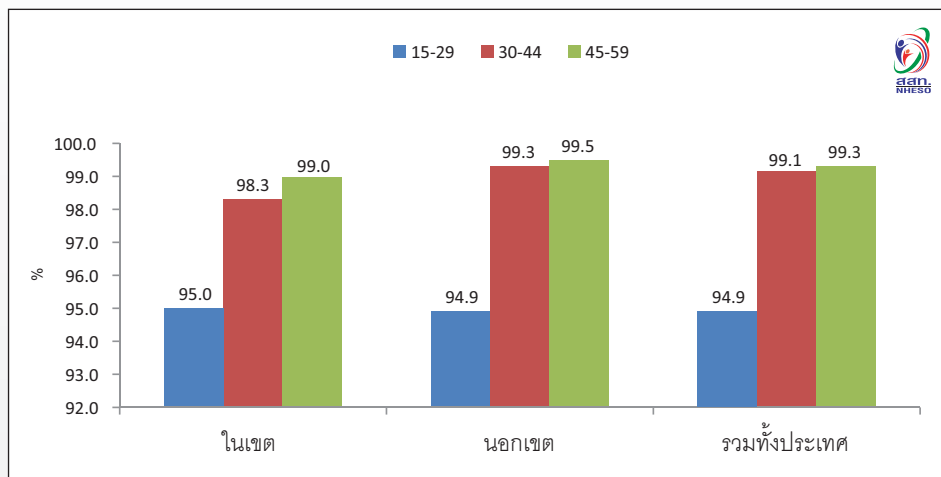


รูปที่ 6.2.2 ร้อยละของสตรีวัยเจริญพันธุ์ที่เคยตั้งครรภ์ จำแนกตามกลุ่มอายุและภาค

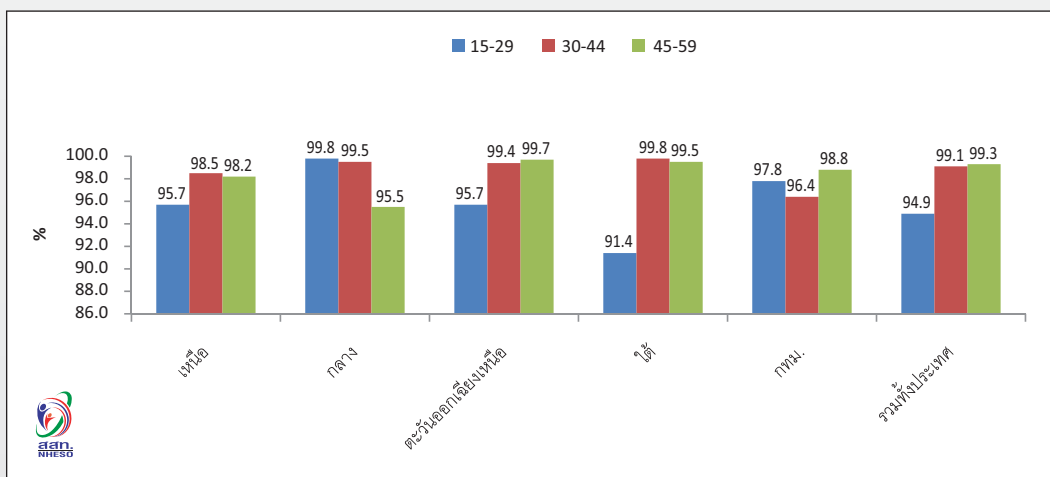


เมื่อพิจารณาถึงสตรีวัยเจริญพันธุ์ที่เคยคลอดบุตร จากการสำรวจพบว่า สตรีวัยเจริญพันธุ์ในเขตและนอกเขตเทศบาล มีร้อยละของการเคยคลอดบุตรไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในรายภาคพบว่า ไม่แตกต่างกันมาก โดยพบว่าทุกภาครวมทั้งกรุงเทพมหานครมีสตรีวัยเจริญพันธุ์ที่เคยคลอดบุตรมากกว่าร้อยละ 95 ขึ้นไป รายละเอียดแสดงไว้ในรูปที่ 6.2.3-6.2.4

รูปที่ 6.2.3 ร้อยละของสตรีที่เคยคลอดบุตรในสตรีที่เคยตั้งครรภ์ จำแนกตามกลุ่มอายุ และ เขตปกครอง

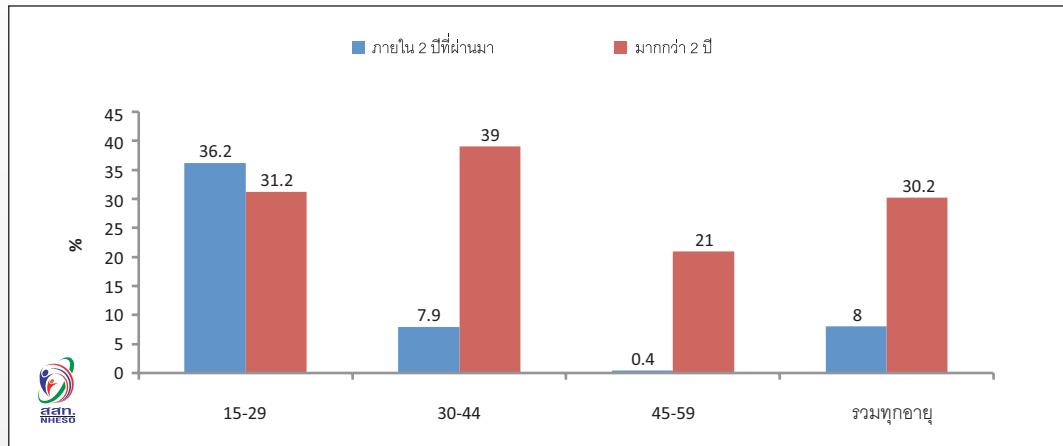


รูปที่ 6.2.4 ร้อยละของสตรีที่เคยคลอดบุตรในสตรีที่เคยตั้งครรภ์ จำแนกตามกลุ่มอายุ และ ภาค

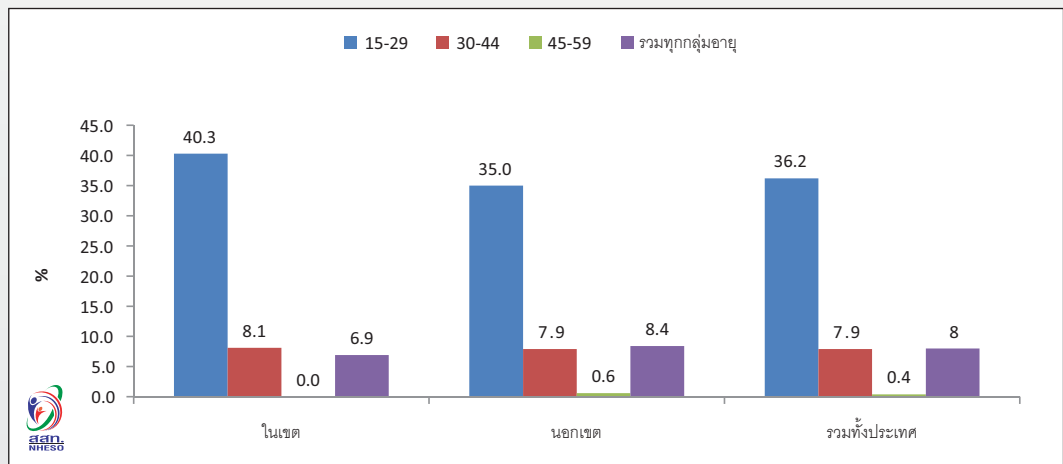


ในการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียของสตรีวัยเจริญพันธุ์พบว่า ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา กลุ่มอายุที่ได้รับการคัดกรองธาลัสซีเมียสูงสุดคือกลุ่มอายุ 15-29 ปี โดยพบร้อยละ 36.2 และในกลุ่มอายุนี้อีกพบว่าการคัดกรองสูงสุด นอกจากนี้นี้ยังพบว่า ในเขตเทศบาลมีการคัดกรองธาลัสซีเมียสูงกว่านอกเขตเทศบาล รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 6.2.5-6.2.7

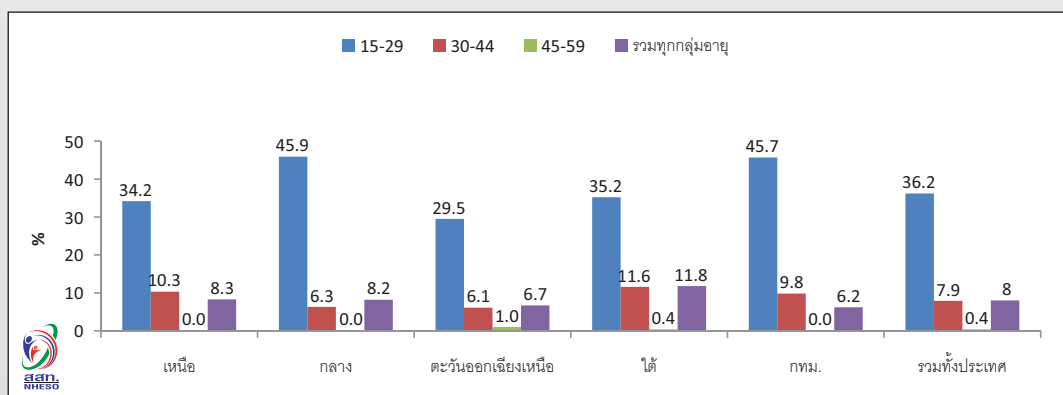
รูปที่ 6.2.5 ร้อยละของการคัดกรองธาลัสซีเมียในการฝากครรภ์ครั้งสุดท้ายในหญิงอายุ 15-59 ปี จำแนกตามกลุ่มอายุ



รูปที่ 6.2.6 ร้อยละการตรวจคัดกรองธาลัสซีเมียภายใน 2 ปีที่ผ่านมา จำแนกตามกลุ่มอายุ และเขตปกครอง

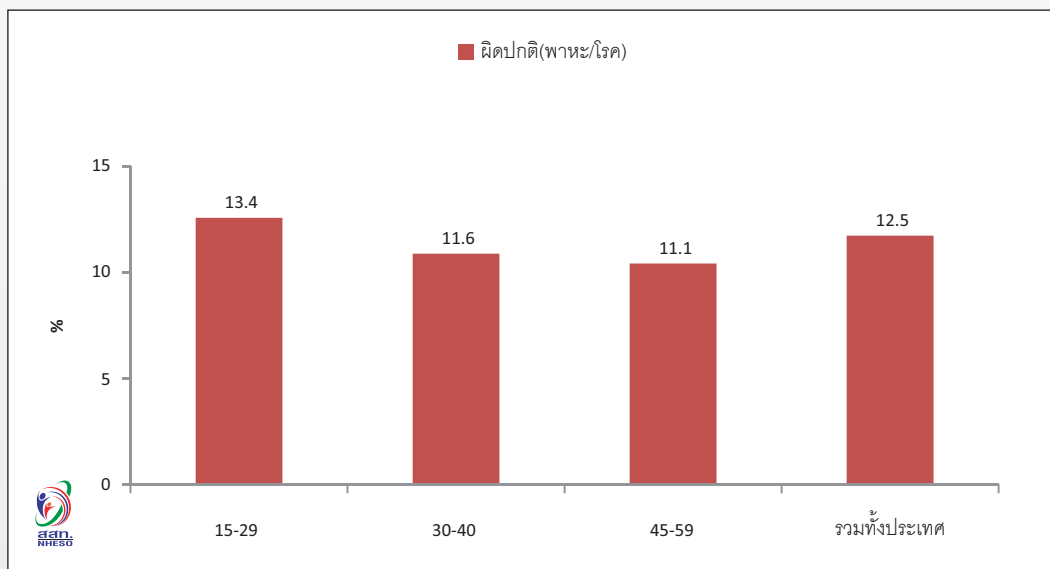


รูปที่ 6.2.7 ร้อยละการตรวจคัดกรองธาลัสซีเมียภายใน 2 ปีที่ผ่านมา จำแนกตามกลุ่มอายุ และภาค

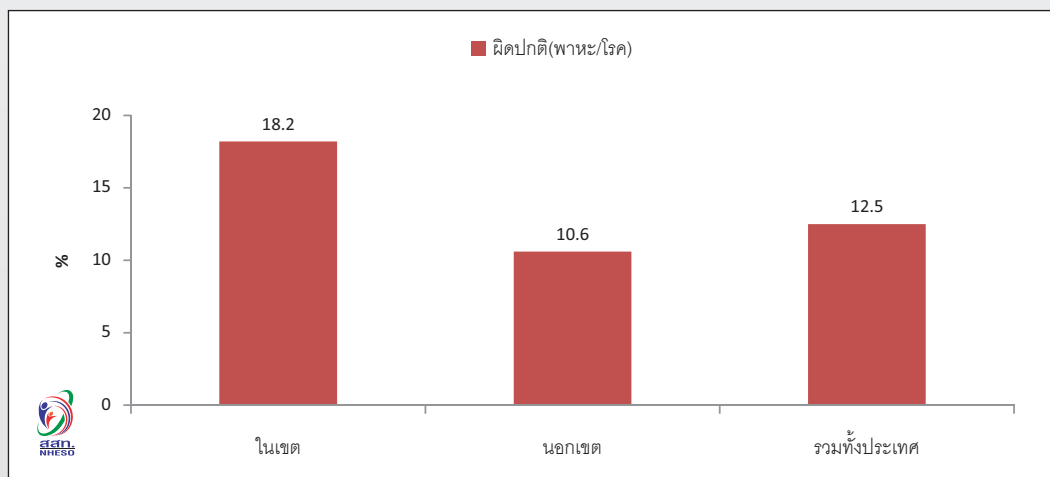


เมื่อพิจารณาถึงผลการตรวจคัดกรองโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียพบความผิดปกติร้อยละ 12.5 โดยกลุ่มอายุที่พบมากที่สุดคือกลุ่มอายุ 15-29 ปี พบได้ร้อยละ 13.4 และภาคกลางพบความผิดปกติของการเป็นพาหะหรือเป็นโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียสูงสุดคือร้อยละ 20 รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 6.2.8-6.2.10

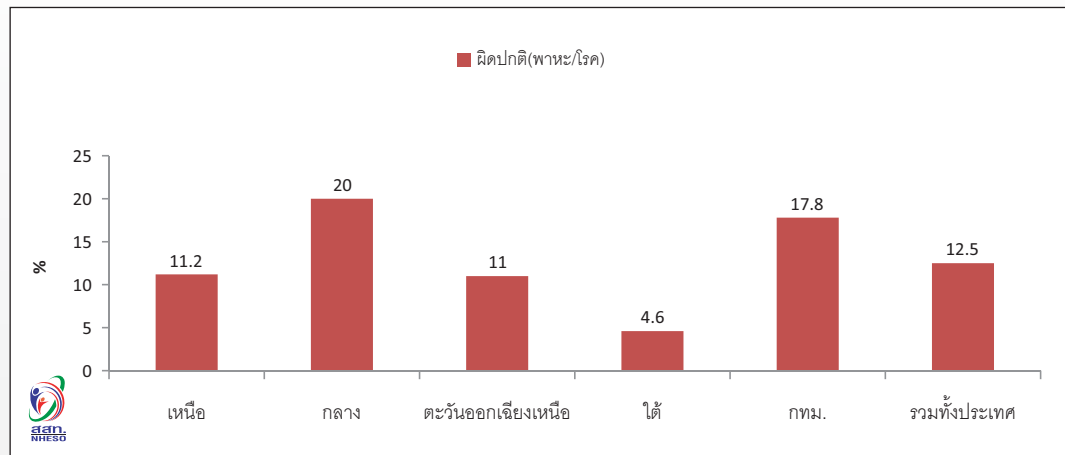
รูปที่ 6.2.8 ร้อยละของพาหะโรคธาลัสซีเมียจากประวัติผลการตรวจคัดกรองในสตรีตั้งครรภ์ จำแนกตามอายุ



รูปที่ 6.2.9 ร้อยละของพาหะโรคธาลัสซีเมียจากประวัติผลการตรวจคัดกรองในสตรีตั้งครรภ์ จำแนกตามภาคและเขตปกครอง



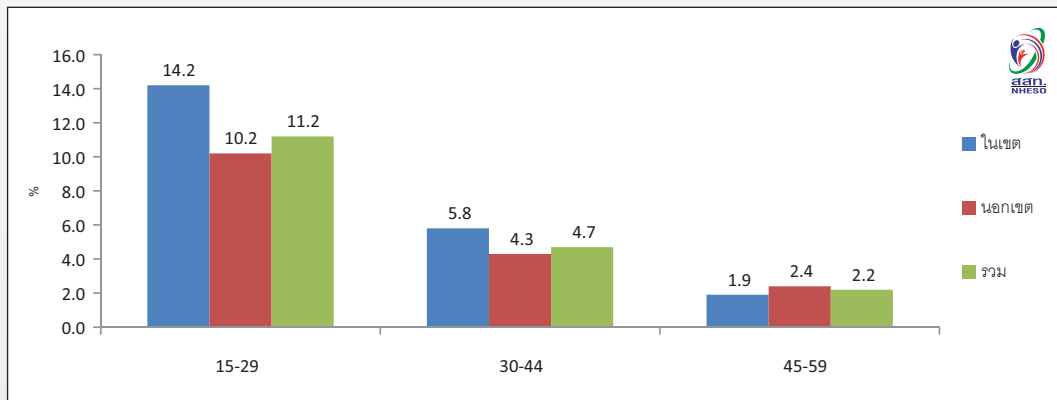
รูปที่ 6.2.10 ร้อยละของพาหะโรคธาลัสซีเมียจากประวัติผลการตรวจคัดกรองในสตรีตั้งครรภ์
จำแนกตามภาค



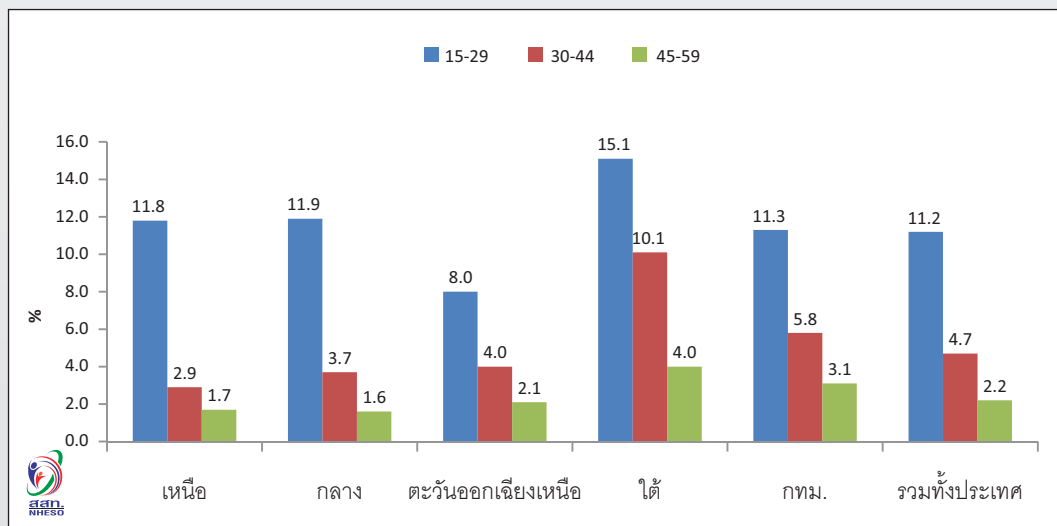
6.3 การแท้งลูก

พบว่า ใน 5 ปีที่ผ่านมา สตรีวัย 15-59 ปี ร้อยละ 4.4 เคยมีประวัติการแท้งลูก กลุ่มอายุ 15-29 ปี มีสัดส่วนการแท้งลูกสูงสุดร้อยละ 11.2 โดยเฉพาะวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี มีประวัติแท้งร้อยละ 15.2 กลุ่มอายุ 15-29 และ 30-44 ปีที่อยู่ในเขตเทศบาลมีร้อยละของการแท้งสูงกว่านอกเขตเทศบาล การจำแนกตามภาคพบว่าภาคใต้มีการแท้งลูกสูงสุดในกลุ่มอายุ 15-29 ปี คือร้อยละ 15.1 กลุ่มสตรีอายุ 45-59 ปี มีการแท้งลูกต่ำสุดคือร้อยละ 2.2 และภาคกลางมีการแท้งลูกต่ำสุดในกลุ่มสตรีอายุนี้ (รูปที่ 6.3.1-6.3.2)

รูปที่ 6.3.1 ร้อยละของการแท้งลูกจากการตั้งครรภ์ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในสตรีวัยเจริญพันธุ์ (15-59 ปี) จำแนกตามกลุ่มอายุ และเขตปกครอง

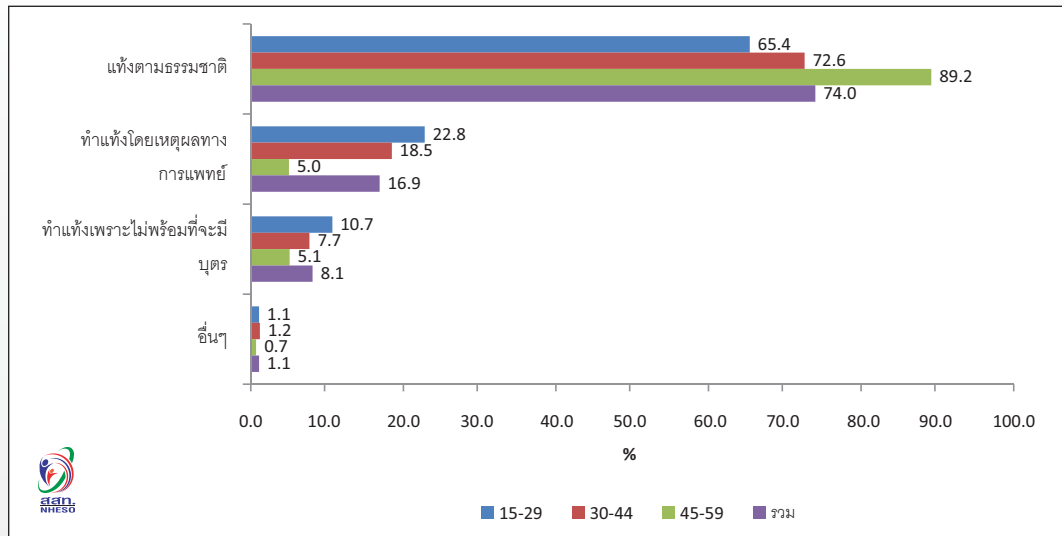


รูปที่ 6.3.2 ร้อยละของการแท้งลูกจากการตั้งครรภ์ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในสตรีวัยเจริญพันธุ์ (15-59 ปี) จำแนกตาม อายุ และภาค



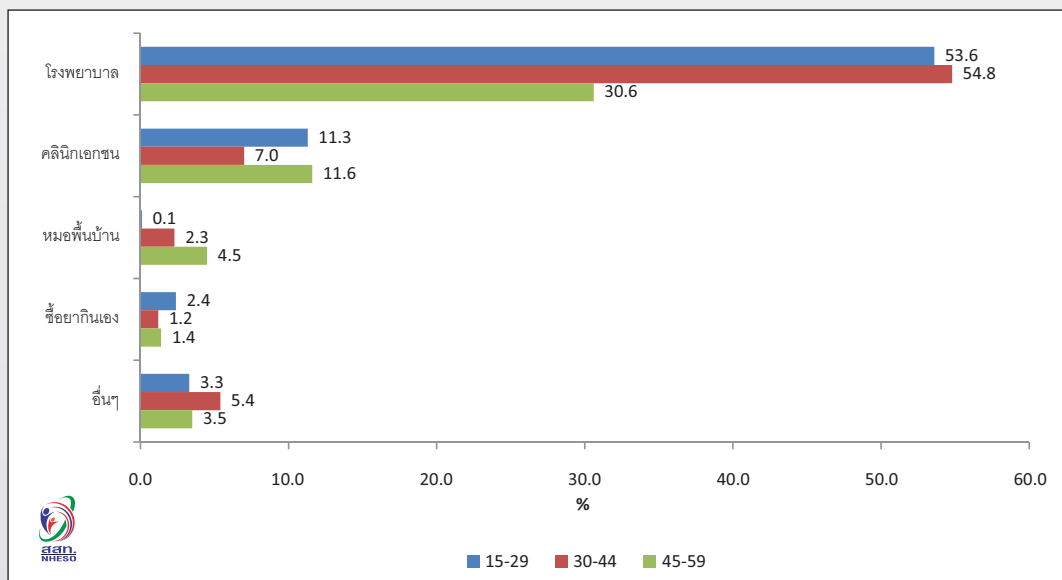
เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุการแท้งลูกในครั้งสุดท้ายพบว่าร้อยละ 74 เป็นการแท้งตามธรรมชาติ ร้อยละ 16.9 ทำแท้งโดยเหตุผลของการแพทย์ และร้อยละ 9.2 เป็นการทำแท้งด้วยความไม่พร้อมที่จะมีบุตรและเหตุผลอื่นๆ รายละเอียดแสดงไว้ในรูปที่ 6.3.3

รูปที่ 6.3.3 ร้อยละของสาเหตุของการแท้งลูกในครั้งสุดท้าย ในหญิงที่เคยแท้งลูก จำแนกตามกลุ่มอายุ



เมื่อวิเคราะห์เฉพาะรายที่ทำแท้งพบว่าสถานการณ์ที่ทำแท้งในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา พบว่าทุกกลุ่มอายุทำแท้งในโรงพยาบาลสูงสุด โดยกลุ่มอายุ 15-29 ปี, 30-44 ปี และ 45-59 ปี ทำแท้งในโรงพยาบาลร้อยละ 53.6, 54.8 และ 30.6 ตามลำดับ รองลงมาคือคลินิกเอกชน หมอพื้นบ้าน และซื้อยากินเอง

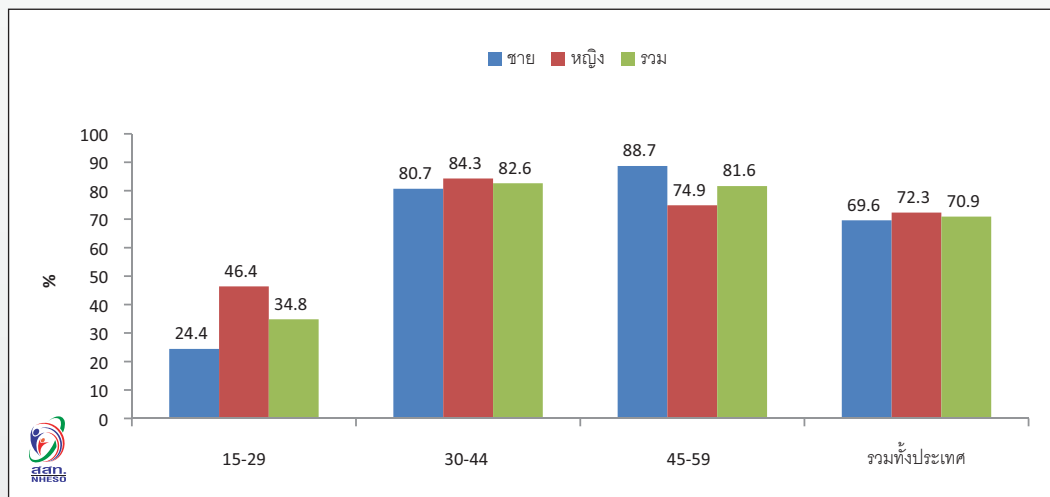
รูปที่ 6.3.4 ร้อยละของสถานที่ทำแท้งในหญิงที่เคยแท้งลูก จำแนกตามกลุ่มอายุ



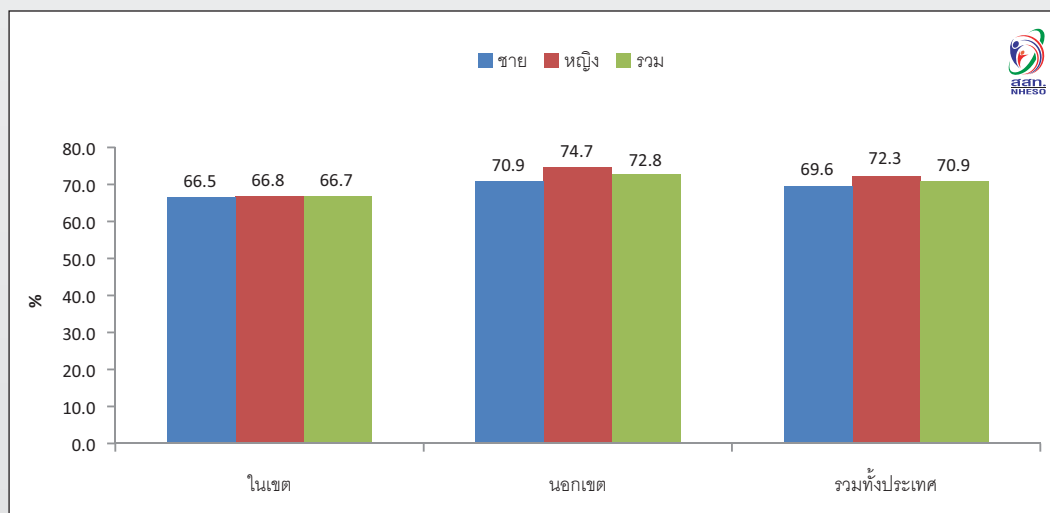
6.4 การคุมกำเนิด

จากการสำรวจเรื่องของการคุมกำเนิดพบว่า ผู้ชายร้อยละ 69.6 และผู้หญิงร้อยละ 72.3 แต่งงานอยู่กันด้วยกัน โดยกลุ่มอายุที่แต่งงานอยู่กันด้วยกันสูงสุดในผู้ชายคือ กลุ่มอายุ 45-59 ปี และในผู้หญิงคือกลุ่มอายุ 30-44 ปี ผู้ชายและผู้หญิงที่อยู่นอกเขตเทศบาลจะแต่งงานอยู่กันด้วยกันสูงกว่าในเขตเทศบาล และภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีการแต่งงานอยู่กันด้วยกันสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่นๆ ของประเทศรวมทั้งกรุงเทพมหานคร ทั้งในผู้ชายและผู้หญิง (รูปที่ 6.4.1-6.4.3)

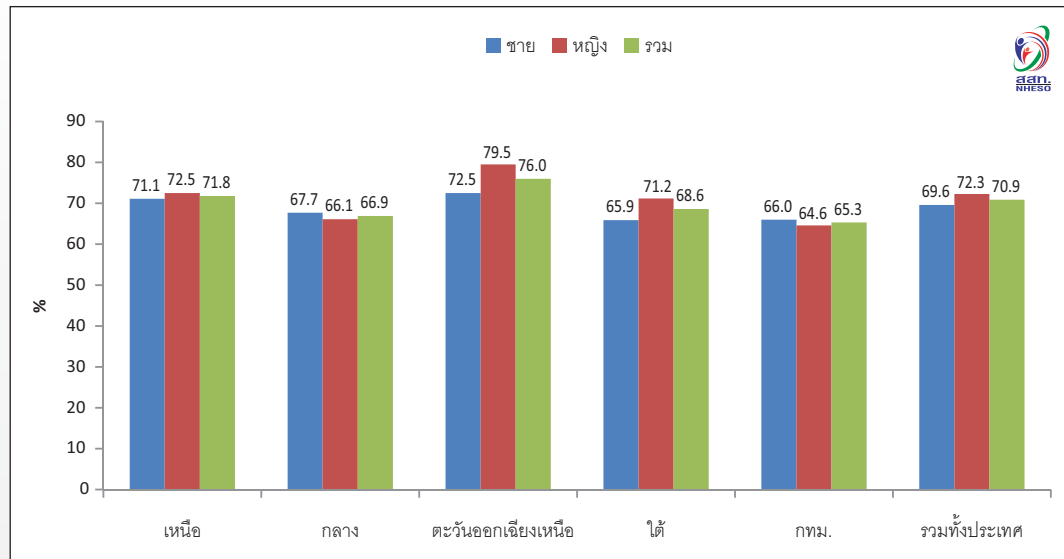
รูปที่ 6.4.1 ร้อยละของการมีคู่ในประชากรไทยอายุ 15-59 ปี จำแนกตามเพศ อายุ



รูปที่ 6.4.2 ร้อยละของการมีคู่ในประชากรไทยอายุ 15-59 ปี จำแนกตามเพศ และเขตปกครอง

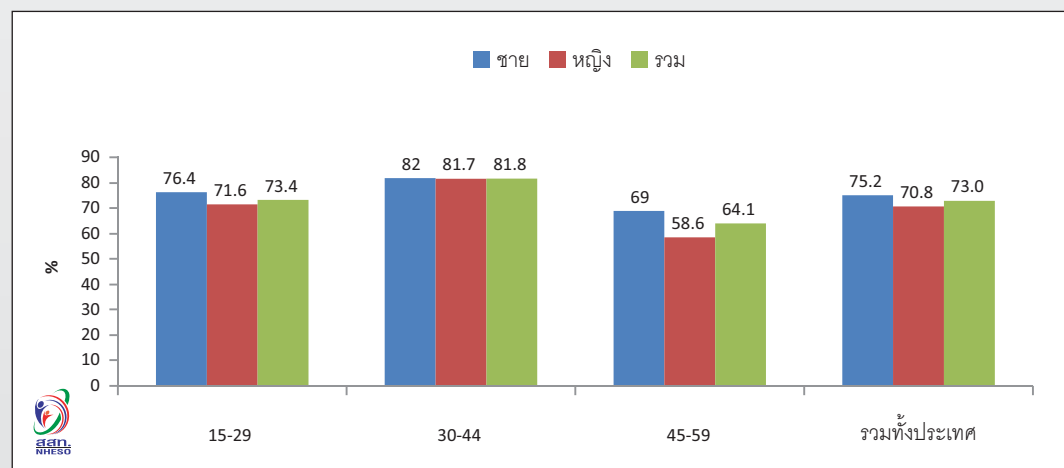


รูปที่ 6.4.3 ร้อยละของการมีคู่นอนในประชากรไทยอายุ 15-59 ปี จำแนกตามเพศและภาค

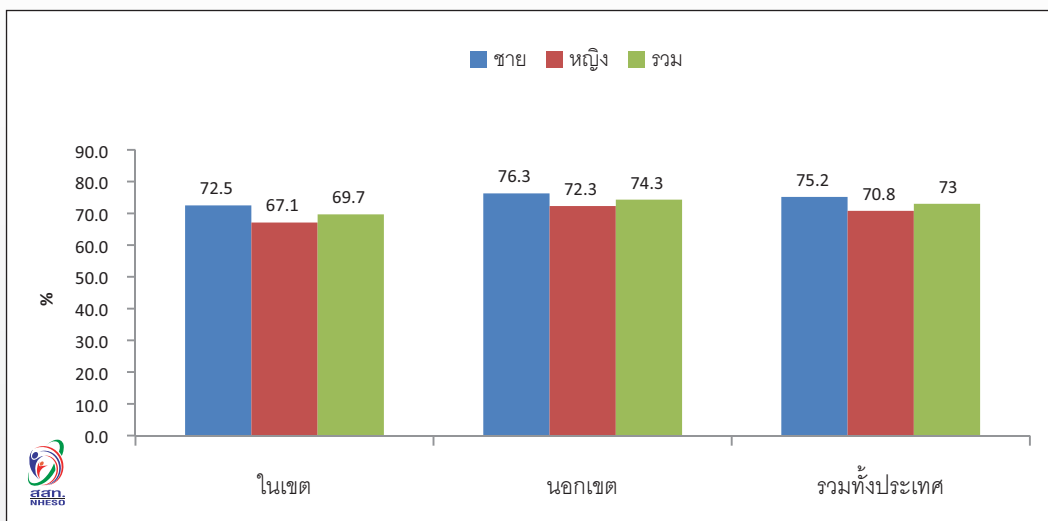


อัตราการกำเนิดในประชากรไทยอายุ 15-59 ปี มีร้อยละ 73 โดยกลุ่มอายุที่มีการคุมกำเนิดสูงสุดคือกลุ่มอายุ 30-44 ปี พิจารณาตามภาค พบว่า ประชากรไทยที่อยู่นอกเขตเทศบาลจะมีอัตราการคุมกำเนิดสูงกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 74.3 และ 69.7 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายภาคพบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการคุมกำเนิดสูงสุดคือร้อยละ 74.9 (รูปที่ 6.4.4-6.4.6)

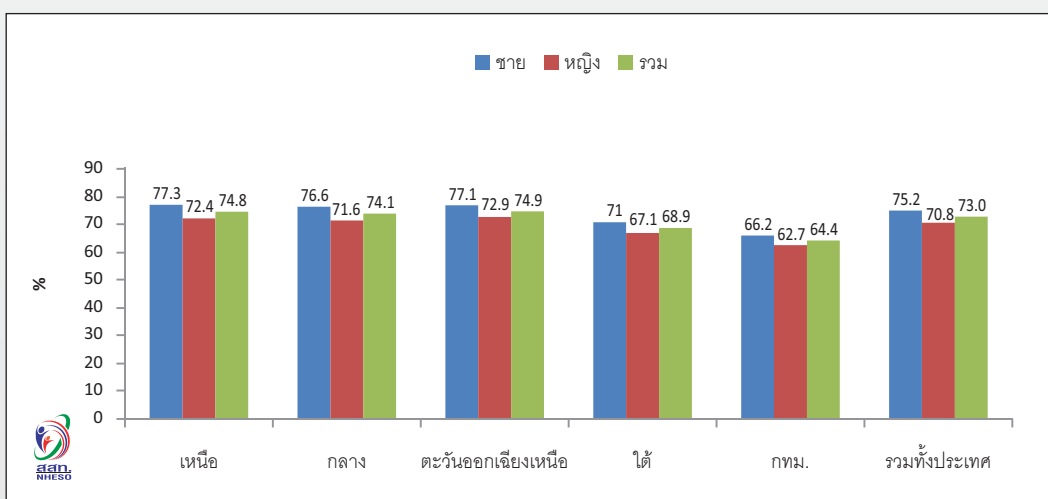
รูปที่ 6.4.4 ร้อยละของการคุมกำเนิดในประชากรไทยอายุ 15-59 ปีที่มีคู่นอน จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ



รูปที่ 6.4.5 ร้อยละของการคุมกำเนิดในประชากรไทยอายุ 15-59 ปีที่มีคู่ จำแนกตามเพศ และเขตปกครอง

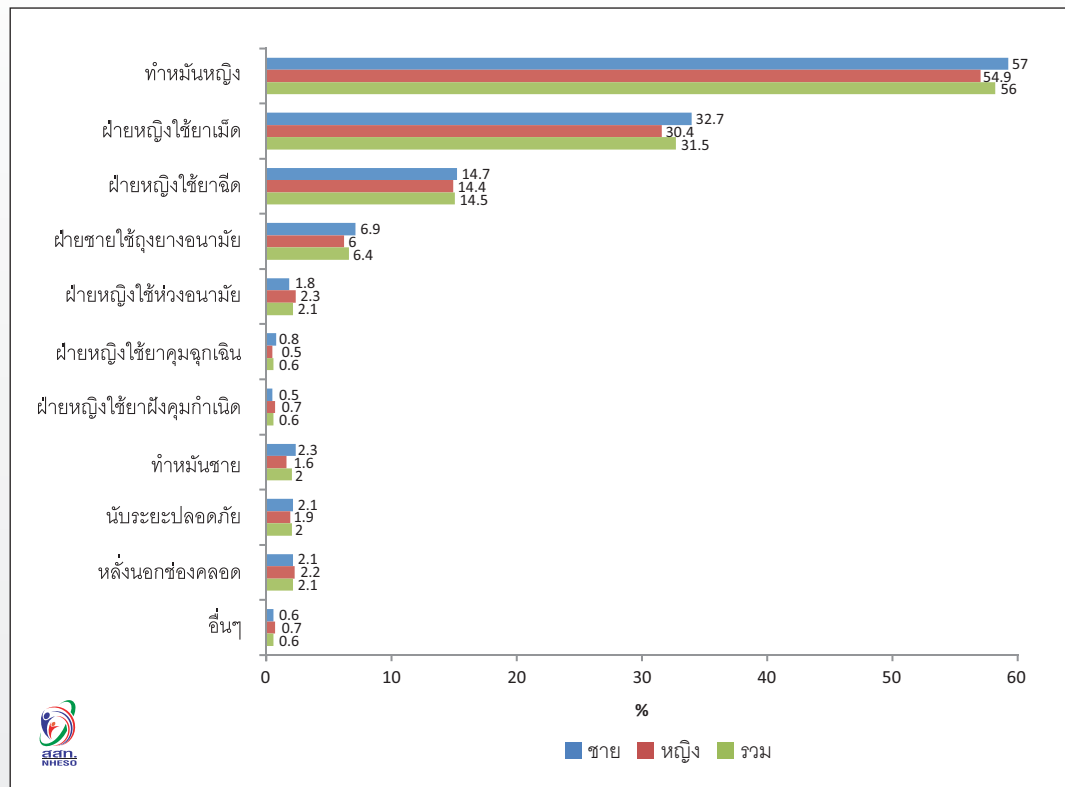


รูปที่ 6.4.6 ร้อยละของการคุมกำเนิดในประชากรไทยอายุ 15-59 ปีที่มีคู่ จำแนกตามเพศ และภาค



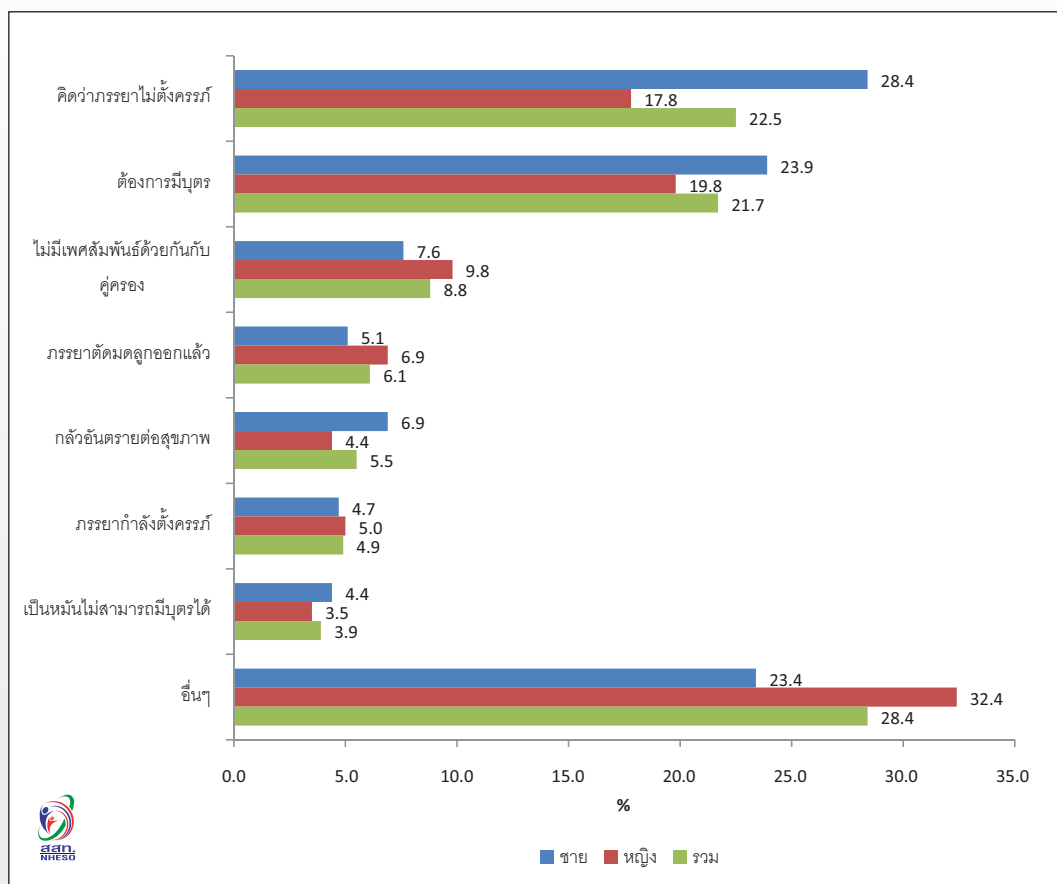
เมื่อพิจารณาถึงวิธีการคุมกำเนิดพบว่า การทำหมันหญิงพบสูงสุดถึงร้อยละ 56 รองลงมาเป็นการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดร้อยละ 31.5 และยาฉีดคุมกำเนิดร้อยละ 14.5 ตามลำดับ การใช้ยาคุมกำเนิดแบบฉุกเฉินพบได้น้อยที่สุดเพียงร้อยละ 0.6 เท่านั้น รายละเอียดแสดงไว้ในรูปที่ 6.4.7

รูปที่ 6.4.7 ร้อยละของวิธีการคุมกำเนิดในประชากรไทยที่มีคู่อายุ 15-59 ปี จำแนกตามเพศ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)



จากการสำรวจถึงเหตุผลที่ไม่คุมกำเนิด พบว่าร้อยละ 22.5 ที่ไม่คุมกำเนิดเพราะคิดว่าภรรยาไม่ตั้งครรภ์ ซึ่งเป็นเหตุผลที่พบสูงสุด รองลงมาเป็นความต้องการที่จะมีบุตร ร้อยละ 21.7 เหตุผลพบน้อยที่สุดคือเป็นหมัน พบได้ร้อยละ 3.9 (รูปที่ 6.4.8)

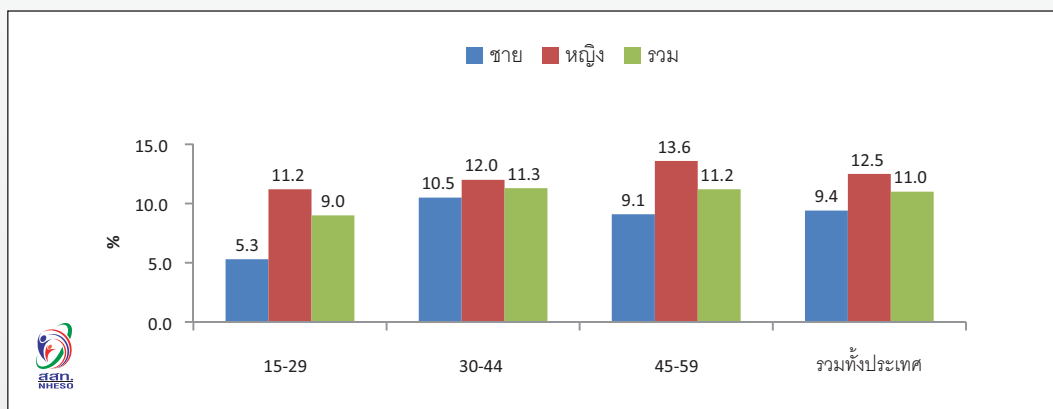
รูปที่ 6.4.8 ร้อยละของเหตุผลที่ไม่คุมกำเนิดในประชากรไทยอายุ 15-59 ปีที่มีคู่ จำแนกตามเพศ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)



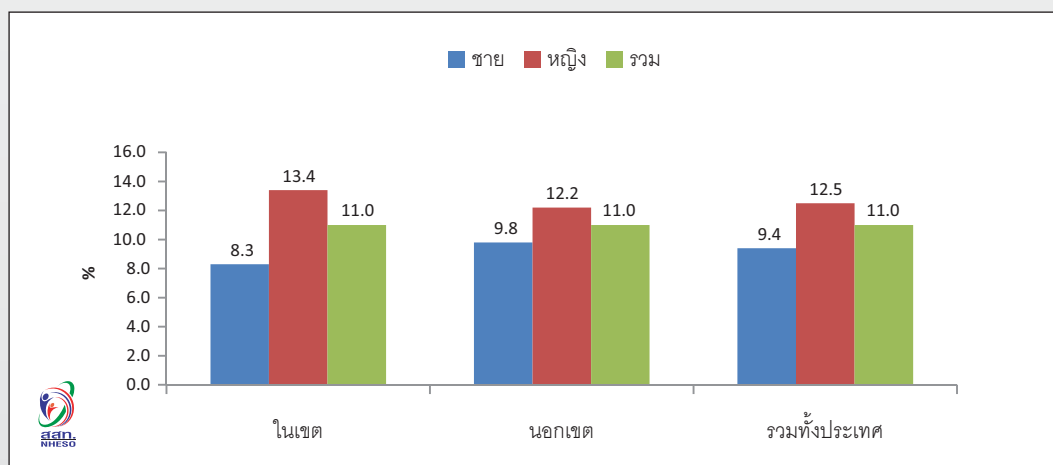
6.5 ภาพการมีบุตรยาก

จากการสำรวจพบว่า ทั่วประเทศมีคู่สมรสที่มีปัญหาเรื่องมีบุตรยากอยู่ร้อยละ 11 โดยพบว่าเพศหญิงบอกว่ามีปัญหาเรื่องมีบุตรยากมากกว่าเพศชาย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปัญหาภาวะมีบุตรยากสูงกว่าภาคอื่นๆ โดยพบได้ถึงร้อยละ 13.1 กรุงเทพมหานครมีปัญหาภาวะมีบุตรยากน้อยที่สุดคือพบเพียงร้อยละ 8.5 รายละเอียดแสดงไว้ในรูปที่ 6.5.1-6.5.3

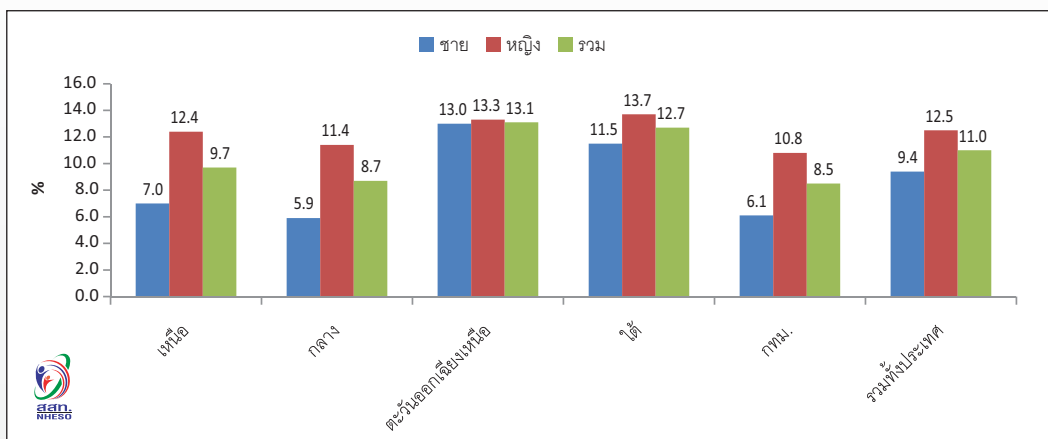
รูปที่ 6.5.1 ร้อยละของภาวะมีบุตรยากในประชากรไทยอายุ 15-59 ปี ที่มีคู่ จำแนกตามเพศ และอายุ



รูปที่ 6.5.2 ร้อยละของภาวะมีบุตรยากในประชากรไทยอายุ 15-59 ปี ที่มีคู่ จำแนกตามเพศ และเขตปกครอง

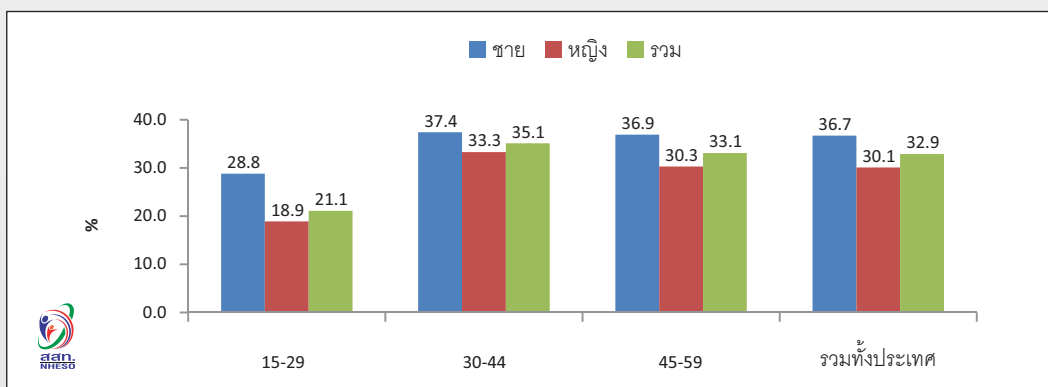


รูปที่ 6.5.3 ร้อยละของภาวะมีบุตรยากในประชากรไทยอายุ 15-59 ปี ที่มีคู่ จำแนกตาม เพศ และภาค

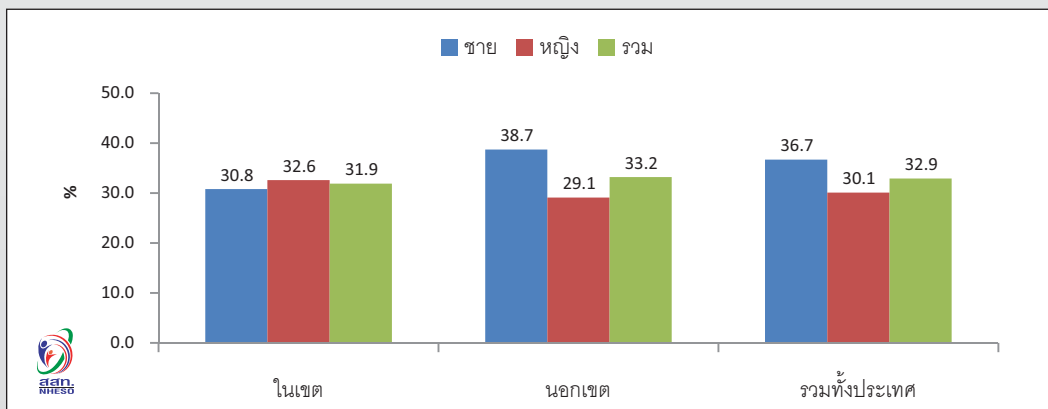


ในกลุ่มสมรสที่มีปัญหาภาวะมีบุตรยาก มีเพียงร้อยละ 32.9 เท่านั้นที่เคยได้รับการรักษาภาวะมีบุตรยาก โดยภาคใต้มีคู่สมรสที่เคยได้รับการรักษาภาวะมีบุตรยากสูงที่สุดคือ ร้อยละ 45.1 และภาคกลางเป็นภาคที่มีภาวะมีบุตรยาก เคยได้รับการรักษาน้อยที่สุดคือเพียงร้อยละ 22 เท่านั้น รายละเอียดแสดงไว้ในรูปที่ 6.5.4-6.5.6

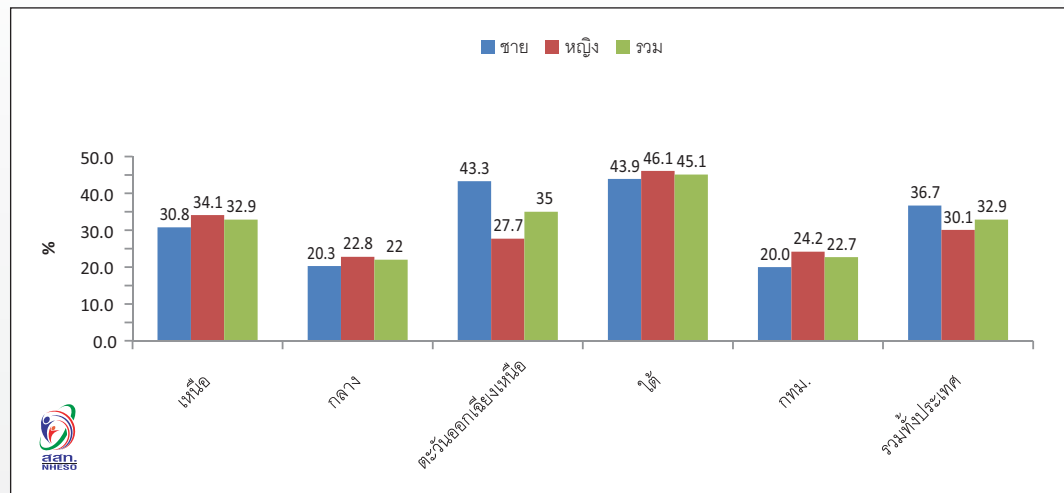
รูปที่ 6.5.4 ร้อยละของผู้เคยได้รับการรักษาภาวะมีบุตรยากในผู้มีภาวะมีบุตรยาก จำแนกตามเพศและอายุ



รูปที่ 6.5.5 ร้อยละของผู้เคยได้รับการรักษาภาวะมีบุตรยากในผู้มีภาวะมีบุตรยาก จำแนกตามเพศและเขตปกครอง

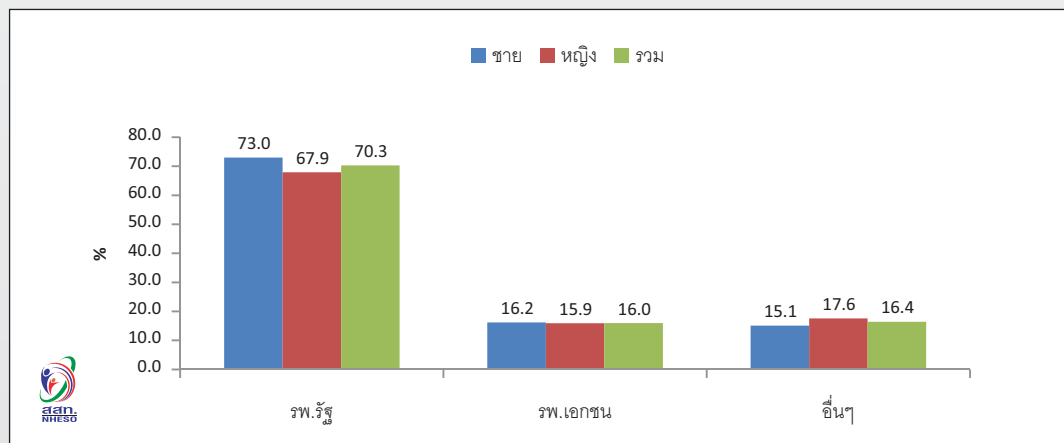


รูปที่ 6.5.6 ร้อยละของผู้เคยได้รับการรักษาภาวะมีบุตรยากในผู้ที่มีบุตรยาก จำแนกตามเพศ และภาค



เมื่อพิจารณาถึงสถานบริการที่คู่สมรสที่มีภาวะมีบุตรยากเข้ารักษาพบว่า ร้อยละ 70 จะเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลของรัฐบาล ขณะที่ร้อยละ 16 ที่เข้ารับรักษาในโรงพยาบาลเอกชน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะภาระค่าใช้จ่ายของการรักษาทำให้คู่สมรสที่มีปัญหาภาวะมีบุตรยากเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลของรัฐ เนื่องจากค่าใช้จ่ายต่ำกว่า รายละเอียดแสดงไว้ในรูปที่ 6.5.7

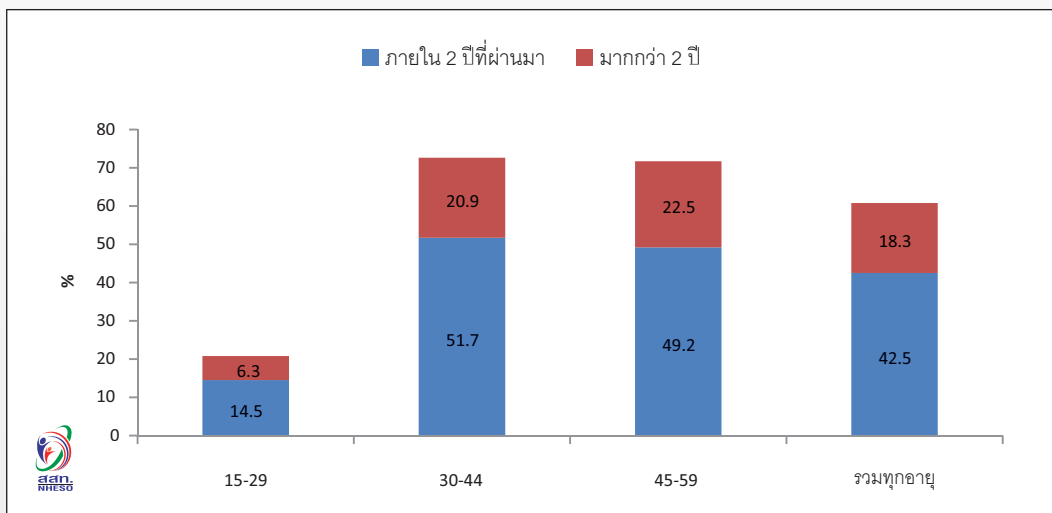
รูปที่ 6.5.7 ร้อยละของสถานที่เข้ารับการรักษาภาวะมีบุตรยากในผู้เข้ารับการรักษา จำแนกตามเพศ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)



6.6 การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก

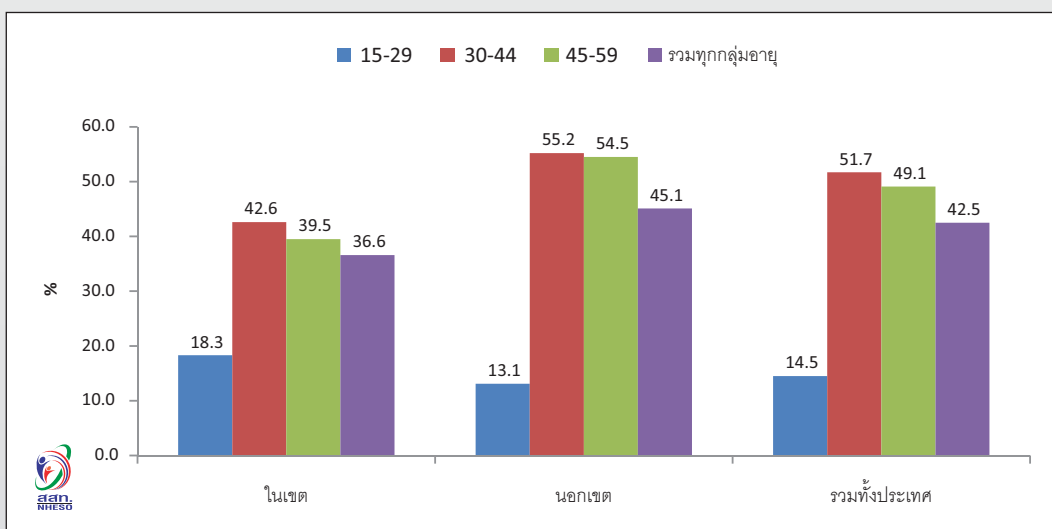
มะเร็งปากมดลูกเป็นมะเร็งที่พบมากที่สุดในหญิงไทย จากการสำรวจในครั้งนี้พบว่า ร้อยละของความครอบคลุมการให้บริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกภายใน 2 ปีที่ผ่านมา พบร้อยละ 42.5 รายละเอียดแสดงไว้ในรูปที่ 6.6.1

รูปที่ 6.6.1 ร้อยละของการเคยได้รับตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีอายุ 15-59 ปี

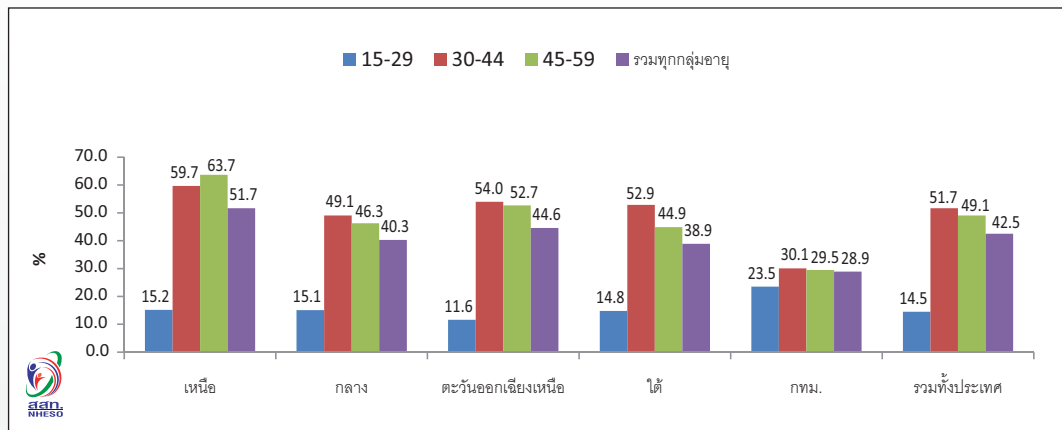


เมื่อพิจารณาตามอายุและเขตปกครองเกี่ยวกับการตรวจมะเร็งปากมดลูกจากบุคลากรด้านสาธารณสุขภายใน 2 ปีที่ผ่านมา พบว่ากลุ่มอายุ 30-44 ปีได้รับการตรวจสูงสุด (ร้อยละ 51.7) และสตรีที่อยู่นอกเขตได้รับการตรวจในสัดส่วนที่สูงกว่าในเขต โดยกลุ่มอายุ 30-44 ปี ที่อยู่นอกเขตเทศบาลได้รับตรวจร้อยละ 55.2 ในขณะที่ในเขตเทศบาลได้รับตรวจร้อยละ 42.6 (รูปที่ 6.6.2-6.6.3)

รูปที่ 6.6.2 ร้อยละของการเคยได้รับตรวจมะเร็งปากมดลูกใน 2 ปีที่ผ่านมา จำแนกตามกลุ่มอายุ และเขตปกครอง



รูปที่ 6.6.3 ร้อยละของการเคยได้รับตรวจมะเร็งปากมดลูกใน 2 ปีที่ผ่านมา จำแนกตาม
กลุ่มอายุ และภาค

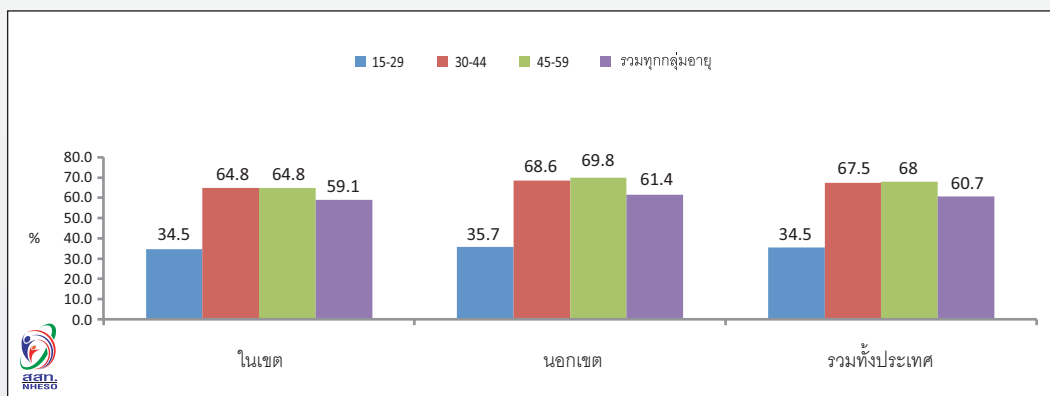


6.7 การตรวจคัดกรองมะเร็งเต้านม

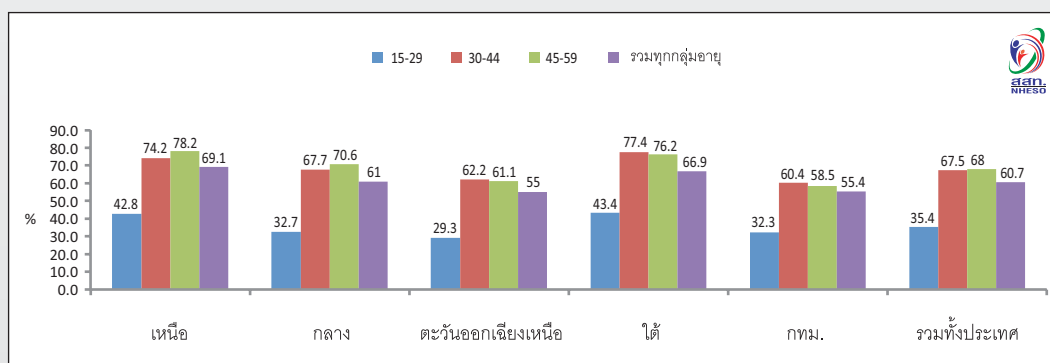
การตรวจเต้านมด้วยตนเอง

จากการสำรวจ ผู้หญิงวัย 15-59 ปีร้อยละ 60.7 กล่าวว่าเคยตรวจคลำเต้านมเพื่อหา
ก้อนผิดปกติด้วยตนเอง โดยกลุ่มอายุ 30-44 ปี และ 45-59 ปีเคยตรวจด้วยตนเองในสัดส่วน
ที่สูงใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 68) สัดส่วนของผู้หญิงที่เคยตรวจเต้านมด้วยตนเอง ในกรุงเทพฯ และ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสัดส่วนต่ำกว่าอีก 3 ภาคซึ่งมีสัดส่วนการตรวจที่ใกล้เคียงกัน (ตาราง
ที่ 6.7.1 - 6.7.2)

รูปที่ 6.7.1 ร้อยละของสตรีอายุ 15-59 ปีที่เคยตรวจเต้านมด้วยตนเอง จำแนกตามกลุ่ม
อายุ และเขตปกครอง



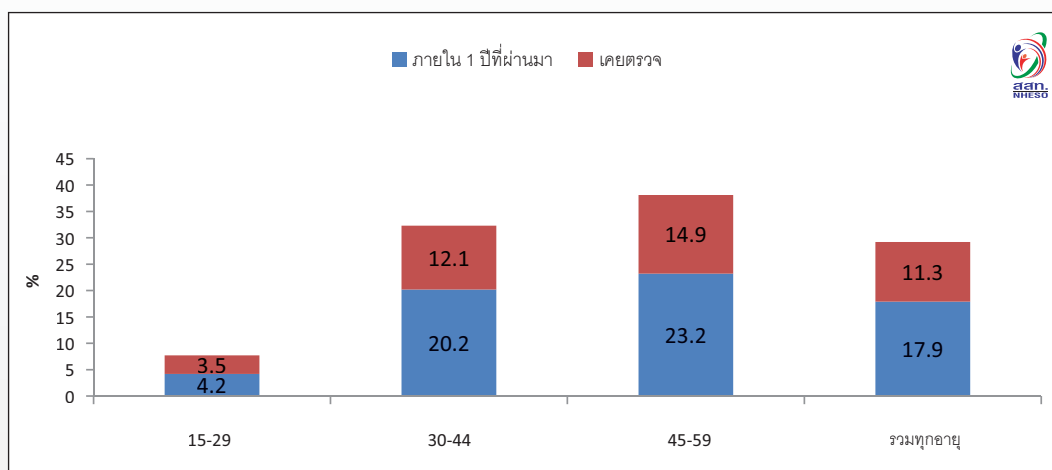
รูปที่ 6.7.2 ร้อยละของสตรีอายุ 15-59 ปี ที่เคยตรวจเต้านมด้วยตนเอง จำแนกตามกลุ่ม
อายุ และภาค



การตรวจเต้านมโดยบุคลากรทางการแพทย์

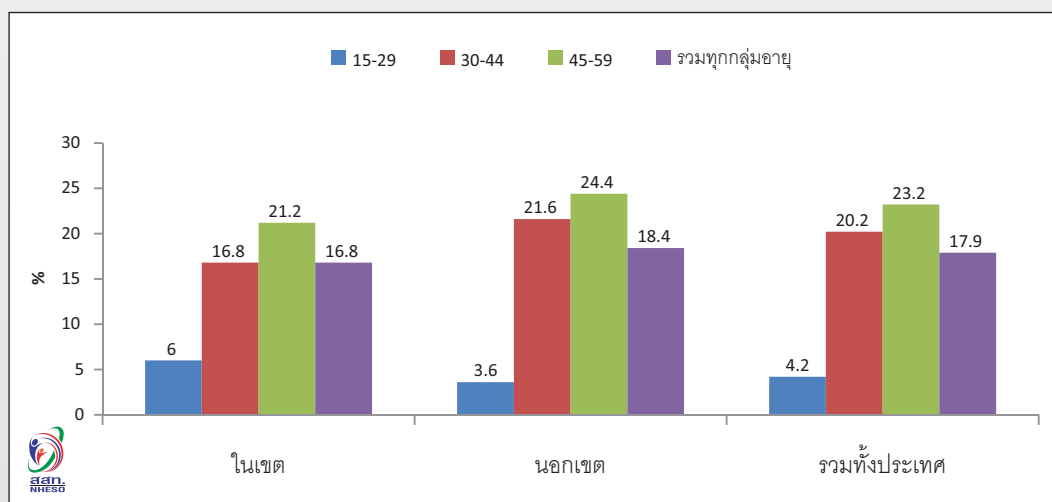
ในระยะ 1 ปีที่ผ่านมาสตรีไทยได้รับการตรวจเต้านมเพื่อหาก้อนผิดปกติโดยแพทย์ พยาบาล
หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ 17.9 โดยกลุ่มอายุ 45-59 ปี เคยได้รับการตรวจสูงที่สุด
(รูปที่ 6.7.3)

รูปที่ 6.7.3 ร้อยละของการเคยได้รับตรวจเต้านมเพื่อหาก้อนผิดปกติโดยแพทย์ พยาบาล
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำแนกตามอายุ

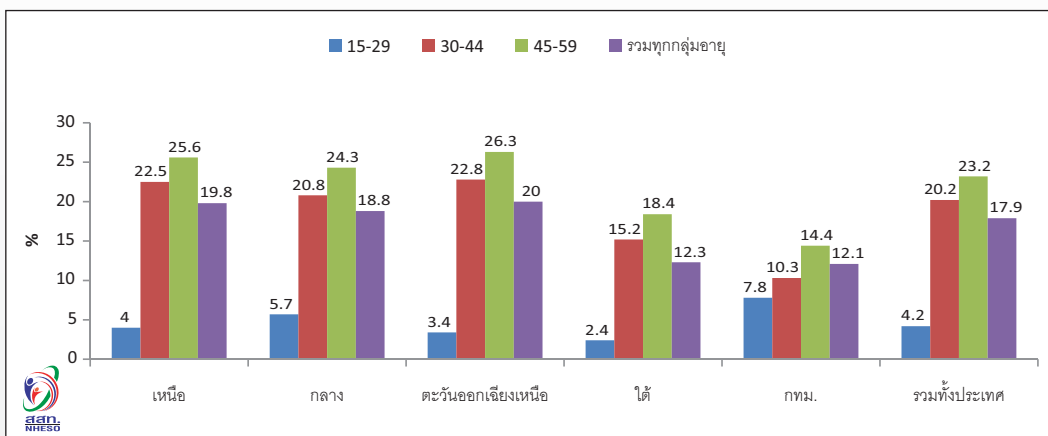


เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุพบว่า กลุ่มอายุ 45-59 ปี เคยได้รับตรวจเต้านมโดยแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ภายใน 1 ปีที่ผ่านมา เพื่อหาก้อนผิดปกติสูงกว่าทุกกลุ่มอายุ ผู้ที่อาศัยนอกเขตเทศบาลได้รับการตรวจสูงกว่าในเขตเทศบาลเล็กน้อย เมื่อพิจารณาตามภาค พบว่าภาคใต้ และกรุงเทพฯ มีสัดส่วนของการได้รับตรวจน้อยกว่าภาคอื่น (รูปที่ 6.7.4-6.7.5)

รูปที่ 6.7.4 ร้อยละของการเคยได้รับตรวจเต้านมเพื่อหาก้อนผิดปกติโดยแพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่
สาธารณสุข ภายใน 1 ปีที่ผ่านมา จำแนกตามอายุ และเขตปกครอง



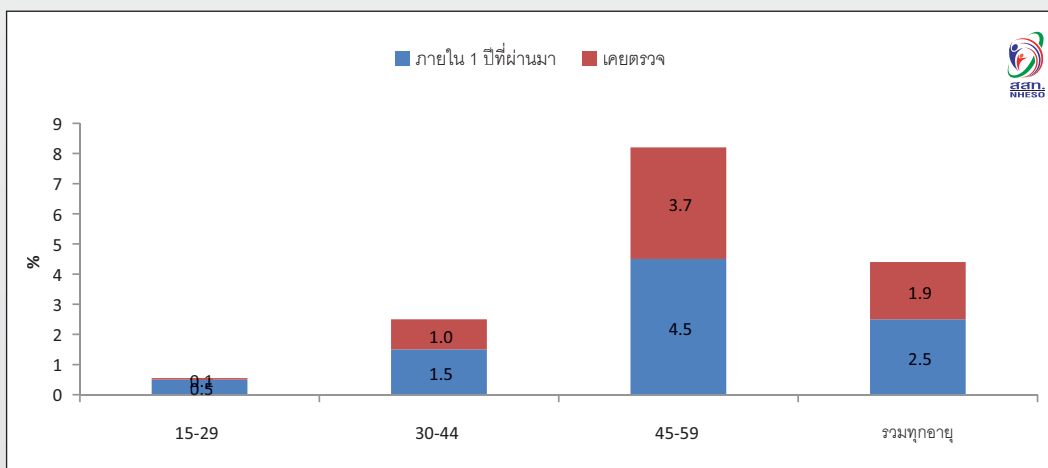
รูปที่ 6.7.5 ร้อยละของการเคยได้รับตรวจเต้านมเพื่อหาก้อนผิดปกติ โดยแพทย์ พยาบาล สาธารณสุข ภายใน 1 ปีที่ผ่านมา จำแนกตามกลุ่มอายุ และภาค



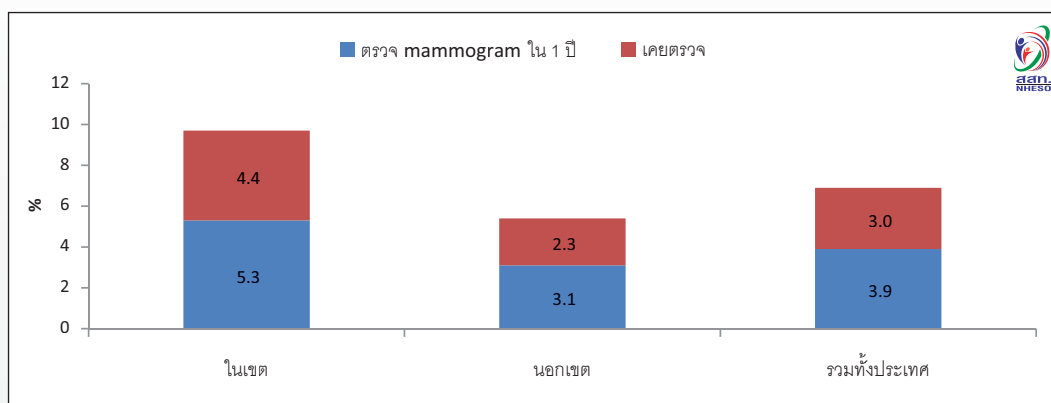
การตรวจคัดกรองโดยแมมโมแกรม

ภายในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา สตรีไทยอายุ 15-59 ปี ร้อยละ 2.5 เคยได้รับการตรวจแมมโมแกรม โดยกลุ่มอายุ 45-59 ปี เคยได้รับการตรวจใน 1 ปีที่ผ่านมาสูงสุด (ร้อยละ 4.5) พิจารณาตามเขตการปกครอง พบว่าในเขตเทศบาลมีสัดส่วนของการตรวจมากกว่านอกเขต พิจารณาตามภาค พบว่าภาคใต้และกรุงเทพฯ มีสัดส่วนที่ได้รับการตรวจสูงที่สุด (รูปที่ 6.7.6-6.7.8)

รูปที่ 6.7.6 ร้อยละของการเคยได้รับตรวจแมมโมแกรม ตามระยะเวลาที่เคยตรวจในสตรีอายุ 15-59 ปี



รูปที่ 6.7.7 ร้อยละของการเคยได้รับตรวจแมมโมแกรมในสตรีอายุ 40-59 ปี จำแนกตามเขตปกครอง



รูปที่ 6.7.8 ร้อยละของการเคยได้รับตรวจแมมโมแกรมในสตรีอายุ 40-59 ปี จำแนกตามภาค

